

Hans Peter Keller

LATOVŠČINA

V časih, ko se zdi, da postaja dolgoveznost v poeziji skoraj vrednota, je nemški pesnik Hans Peter Keller (roj. 1914) izbral drugačno pot: odločil se je za kratkobesednost, v kateri je skrita mnogopovednost. Ta odločitev ga je postopoma pripeljala od oblike pesmi do oblike aforizma. Ker so njegovi aforizmi nastali kot posledica redukcije jezikovnega gradiva, ker so pravzaprav odlomki, iz lupine slečena lirična jedra, se značilno ločijo od sodobne evropske produkcije na tem področju. Kellerjeva duhovitost ne rase iz ideološke pobude, ampak predvsem iz jezikovne rabe. Njegov odnos do sveta se oblikuje skozi igro jezika, ki pa navsezadnje ni sama sebi namen, saj s fino ironijo in natančnim humorjem zadeva bistvo človeške narave: njeno tragično eksistenco in njeno moralno šibkost. Teksti so prevedeni iz knjig Panoptikum iz očesnega kota (1966) in Latovščina (1971).

PANOPTIKUM IZ OČESNEGA KOTA

vsak dan želijo ljudje dober dan nikoli boljšega

*

strel v tilnik ne rani glave

*

prosim škrnicelj mušic da se bomo
zabavali

*

sédel je med dva stola
da ne bi padel

*

pač manjka pritisk da kar mrgoli
tiskovnih napak

*

kamen spotike ne spotakne nikogar
ki se ob njem ne spotakne

*

ali tako ali takointako si rečemo
k tako rekoč

*

zajtrkujmo dolgo
dan je kratek

*

viski! je zavpil vrabec
zato dežuje

*

skoz luknjo v podplatu piha
v klobuk

*

stopnjevanje: vrvohodec brez mreže — vrv
brez hodca

*

»kdor se poslednji smeje«
nihče ga ne čuje

*

glavorezec
po milosti božji

*

ne polagajte šopkov na grob imel je
seneni nahod

*

dihanje ti je predrago na koncu boš hropel
gratis

*

vzdignjen kazalec! tako nag
je zrak

*

požari niso nikoli ob uri in vendar ta dirka
gasilcev

*

latrina je polna
— post

*

kdor se spominja posnema smetano
z večerne tihote

*

deval ga je iz kože in prosil: daj
bodi boben

*

kje v vsem tem žitu zrnce
resnice

*

zankar se spozna na vratove
svojega si umiva

*

glejte pometa pred svojim pragom
— pa znotraj?

*

suhi humor si daje sam
napitnino

*

kdor v kalnem ribari mora
videti jasno

*

kateri konec ne pride
mimogrede

LATOVSČINA

Nihče ne misli, da puškin strel misli. Razkosani vrabec nima ničesar v mislih. A treba je misliti.

*

Slaboumen od rojstva. In zdaj, ko oči ugašajo, trmast. Komaj še kakšno upanje.

*

Kaj neki tako diši? Plevel, pravi kmet.

*

Ne sedaj v mravljišče. Ni prostora za asocialne.

*

Žvižg, psu namenjen. Mimoidoči se zdrzne. A se spet zbere.

*

Potem ko mislec celo življenje ni počel drugega, kot da je mislil, mu je prišlo na misel, da je s preišljevanjem pri kraju. Zato je postal zamišljen. Navsezadnje je začel misliti.

*

Brezbrižni kamen, ki pada nanj večna kaplja in ga votli. Kaplja, kot so pač kaplje, tudi brezbrižna. Čemu še potem razstrelivo, saj smo navajeni čakati.

*

Že Heraklit je preišljal kot jaz, od česa bo svet propadel. Njegova napoved: od ognja. Umrl je za vodenico. Od jutri bom bolj skoparil z vžigalicami.

*

Medtem ko se eden žene in skoraj pretegne, da bi pritekkel na vlak, ki ima zamudo, drugi sedi v čakalnici, že od včeraj, in malica.

*

V vrtičku kot v grajskem parku: mrčes ugonablja mrčes.

*

Srce v prisilnem jopiču bije živahneje.

*

Blagor sklonjenim. Ne bodo padli globoko.

*

Naš angel varuh ima jeklene živce. Naš sovražnik ima gama žarke.

*

Ta je hudič, ta ne verjame v Boga, ta ga pozna.

*

Vzrok in učinki. Čebula, ki jo lupijo, šepeta. Kdor jo lupi, se joče.

*

Dokler imaš srečo, nisi srečen.

*

Tudi kača ima svojo družbeno funkcijo. Kajne, Eva?

*

Zaključni prizor grmade, kako banalno: samo pepel.

*

Živalsko resna modrost: svinja žre svoje mlade.

*

Hribolazci, vse spoštovanje. Priklonil bi se, če bi kateri splezal na travico.

*

Satira, izpoved ljubezni.